

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gradišče štev. 2.

DELAVEC

GLASILO ZDRAVNE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

VESEL PROLETARSKI BOŽIČ
ŽELITA VSEM PROLETARSKIM DRUŽINAM
UREDNIŠTVO IN UPRAVA „DELAVCA“.

M. Beer:

Jezus Kristus.

(Za božič.)

Leta 63. je Pompej osvojil Sirijo, vkorakal v Palestino in sredi duhovniškega praznika so rimske kohorte naskočile Jeruzalem ter je — v presenečenju Judov — stopil Pompej v najsvetjeji prostor templja. Dežela je izgubila samostojnost, judovski kralji so postali odvisni od Rima, rimske prokuratrorji so izmogzavali ljudstvo, ki se je branilo proti rimskemu zatiranju deloma s pasivnim odporom, deloma s puči in vstajami. Stara nada na obljubljeno božje kraljestvo je strastno zaplamela. Ali so proroki krivo prorokovali? Ali se niso Judje natančno držali božjih zapovedi? Ali je zaman tekla križovskih mučenikov? Ne! Mesija, po samem bogu maziljeni kralj, mora kmalu priti in zavladati svetu. Nastopali so ljudski voditelji, ustavnajale so se nove stranke, med temi ena s teroristično taktiko . . . Na zunaj in znotraj je bila Judeja peč, v kateri so tlele najvzvišenejsje nacionalne in socialne strasti . . .

V tem razgretjem ozračju se je rodil

Jezus.

Bil je sin neke rokodelske rodbine iz Nazareta v severni Palestini. Tam je obiskoval židovsko šolo, čital proroke, poslušal razgovore v sinagogi (židovski cerkvi) in šel vsako leto na velikonočni praznik v Jeruzalem — središče intenzivnega duhovnega življenja Judov.

Njegova duhovna usmerjenost je kmalu postala znana. Še kot mladenič je bil že sredi vročega boja svojega naroda. Ljubil je Jezajo in je čital tam čudovite misijonske besede: »Gospodov duh je na meni; on me je mazil in poslal, da oznam revnim veselo vest, da ozdravim žalostna srca, da tolažim jetnike, da odpiram oči slepim, da osvobodim zatirane in da oznanjam prihod Jehove« (bog Judov). (Lukev evangelij 4, 17–20.)

To je bil uvod. Ta vsebuje Jezusovo življenje.

Kmalu je vzbudil pozornost svojih tovarišev. Njegova osebnost ni pustila nikogar ravnodušnega, njegov nastop je vzbujal pozornost. Mnogi so zagledali v njem enega bodočih voditeljev v osvobodilnem boju proti Rimljaniom in so ga skušali pridobiti za neko vstajo, ki se je pripravljala . . .

Začetkoma je izgledalo, da se Jezus ne ustavlja tem skušnjavam. Nacionalne strasti so gorele in so vžgale mnogo dobrih mož za osvobodilni boj proti Rimu. Zakaj ne bi tudi njega? Iz tega kratkega časa politične solidarnosti s svojim narodom lahko izvira njegov izrek: »Ni sem prišel, da vam dam mir, temveč meč . . . Polagoma pa je Jezus postal popolnoma drugega naziranja. Ne z mečem, ne z nasilnostjo, temveč z duhovnim in mirnim delom, s požrtvovanostjo in notranjo prosvitljenostjo se bosta tako Judeja kot Rim rešila zla. Povstna oblast odpove in mora odpovedati.

Ves načrt vstaje se mu je potem zazdel kot satanova skušnjava. Štirideset dni in štirideset noči se je boril z njo v puščavi: In če pre-

magamo Rimljane in pridobimo njihovo državo in gospodstvo, kaj potem? Ali je človeštvo s tem pomagano? Ne! Pisano je: Moli boga in samo njemu služi. In kaj hoče bog, so proroki oznanjali ljudstvu: socialno pravičnost, odrešitev revnih, zaničevanje bogastva, odpravo vsega nasilnega gospodstva, ljubezen do vseh ljudi — človeštvo, ki nosi v sebi, v svoji notranjosti, v svojem duševnem življenju božje kraljestvo.

To je skrivnost božjega kraljestva.

In vsi patrioti in nacionalni revolucionarji so ga zapustili. Toda priprosto ljudstvo je vrelo k njemu. Pridobil je pristaše in mladenci. Ko se je zbrala množica okrog njega, je stopil na goro in govoril:

Blagor revnim, zatiranim in počasnim, prizanesljivim in miroljubnim, mučenikom pravičnosti. Blagor onim, ki se ne bore in se ne zoperstavljajo zлу, temveč vračajo dobro za зло. Blagor onim, ki nimaš sodišč in ne poznavajo nobenih kazenskih zakonov, temveč ljubijo svoje sovražnike in molijo za svoje preganjalce. Kajti vsi ljudje imajo le enega očeta, ki je v nebesih. Priди njegovo kraljestvo, njegova volja naj se zgodi.

Jezus je rekel svojim tovarišem: politični boji, revolucionarne vstaje, nacionalne vojne, samomori in poboji, notranje reforme zakonov in državno gospodstvo — vse to vam ne bo pomagalo, da uresničite ideal starih prorokov. Božje kraljestvo ne pomeni gospodstva Judov nad vsemi narodi; tudi ne pomeni opazovanja tempelske službe, cerkevnih ceremonij, duhovniških čiščenj in juridičnih zakonov. Vse to bo minulo. Božje kraljestvo pomeni: obnovitev vsega življenja na podlagi neomejene človečanske ljubezni — usmiljenosti z vsemi slabotnimi in pohabljenimi, izenačenja vseh premoženjskih razlik, skupnega dela vseh za vse. Le to bo trajno in le to bo odrešilo človeštvo vsega zla.

Jezus je bil duševna kvintesanca (živa vsebina) kulturnega dela starih prorokov. Njegovo delovanje je bilo očvidno protinacionalno in — po naziranju židovskih oblasti — tudi protiversko. Njegova propaganda je bila anarho-komunistična. Jezus je prestopil ozke meje židovstva. Pretrgal je nacionalne vezi in razrušil tradicionalno versko zgradbo. Bil je »prevraten element«, vsekakor miroljuben prevratnež, toda ravno ta njegova miroljubnost je bila neizmerno prevratna. Judi bi mu odpustili vse, če bi svojo priljubljenost uporabil zato, da bi podpiral nacionalno vstajo proti Rimu. Izprosili so si življenje Barabe, ki je imel biti križan radi upora proti rimskemu gospodstvu (in ne radi navadnega razbojništva, kot danes govoré krivi proroki. Evangelist Marko imenuje delo Barabe za razbojništvo, ker je obsojal vsako nasilje v boju proti gospodovalcem). Versko, politično in socialno se je Jezus dvignil iznad židovske in rimske civilizacije in zato je moral biti obsojen in križan.

Ves načrt vstaje se mu je potem zazdel kot satanova skušnjava. Štirideset dni in štirideset noči se je boril z njo v puščavi: In če pre-

Novi napadi — novi boji!

Od zanesljive strani smo zvedeli, da je Zveza industrijev za Slovenijo izdala okrožnico na vsa podjetja, v kateri razлага načrt sistematičnega zniževanja plač v letu 1927.

Svojo okrožnico utemeljuje z veliko gospodarsko krizo, in da je pogoj saniranju industrije v Sloveniji znižanje delavskih plač.

Kot drugo dejstvo navaja, da je delavstvo postalo indiferentno, in da ni pričakovati večjega odpora.

Dolžnost vseh podružničnih odborov je torej, da sklicejo sestanke obratnih zaupnikov, jim razlože veliko nevarnost, ki preti delavstvu, pozove zaupnike k agilnejšemu delu, da bodo v stanju vsak poskus podjetnikov že v kali odbiti.

Vsek zaupnik naj v svojem delokrugu opozori svoje sodelavce na nevarnost, ki jim preti, jih pozove na sodelovanje in vstrajno delo za svojo organizacijo.

Medsebojne spore naj delavstvo opusti, ter naj obrne ost borbe proti skupnemu sovražniku žoltih organizacij in kapitalistov.

Dokaz temu, da skušajo podjetniki že uveljaviti navodila svoje Zvez, je napad ravnateljstva Tovarne verig v Lescah, ki je hotelo takoj znižati plače za 20%, kar pa je še delavstvo ob solidarnem nastopu častno odbilo.

Protidelavski časopis »Slovenec« je hvalil tajnika Jugoslovan strokovne zveze, da je s svojim nastopom rešil delavstvo pred napadom podjetnika. »Slovenec« kiti g. Gajška s pavovim perjem in mu poje slavospev, da zakrije ofenzivo klerikalnih kapitalistov proti delavcem.

Če naj koga pohvalimo, moramo pohvaliti neustrašen nastop zaupni-

kov delavstva, ki je stalo za svojimi zaupniki.

Sodrugom kovinarjem cele Slovenije, kličemo: Naženite kapitalistične hlapce, ki prihajajo med vas, da delajo med vami razdor in Vas vabijo za vstop v protidelavske organizacije, ki so samo privesek buržauznih političnih strank.

Tako kakor sodruži v Lescah, tako boste sprevideli tudi vi, da le v enotnem nastopu in enotni razredni organizaciji si boste priborili, da bo podjetnik respektiral Vas, Vaše zaupnike in Vašo razredno organizacijo!

Drug značilen atentat Zvez industrijev je odpuščanje delavk v pivarnah in steklarnah.

Povsod, kjer se zgodi taka nesreča delavstvu, se ono obrača na naše strokovne organizacije za pomoč. Mi smo vedno in povsod pripravljeni pomagati delavstvu, ker naše organizacije obstajajo edino-le zato, da ščitijo delavce. Toda, naše strokovne zveze sestoje samo iz zavednih delavcev in njihovih prispevkov in morejo pomagati delavstvu le toliko, kolikor zavednosti je pri delavcih samih. Čim več članov, tem močnejši smo.

Zvez industrijev zida svoje načrte na indiferentneže, tj. na neorganizirane delavce. Sodruži, raztolmačite delavcem, da vsak neorganiziran delavec podpira Zvezu industrijev!

Neorganiziranost vodi v znižanje plač in redukcijo!

Zato se vsi kovinarji, živilci, kemični in lesni delavci oklenite svojih organizacij, ako se hočete zavarovati še pred večjim stradanjem!

Bolniško zavarovanje delavstva.

vedno ni obvezno, temveč le prostovoljno bolniško zavarovanje delavstva.

2. vprašanje:

Ali naj bo bolniško zavarovanje enako za vse nameščence, delavce in vajence vseh gospodarskih panog? Ali naj se morda deli obseg zavarovanja: a) po gotovih gospodarskih panogah in po katerih panogah; b) ali po poklicih in sicer 1) bolje plačani nameščenci, 2) vajenci brez honorarja, 3) hišni delavci, 4) sezonski delavci; c) ali naj se deli po teh skupinah: 1) inozemci, 2) delavci, ki še niso dosegli gotove starosti ali ki so gotovo starost že prekoračili, 3) družinski očetje in mater?

3. vprašanje:

Ali naj se omeji splošno pravilo za izplačilo podpore radi nastopivše delovne nesposobnosti. Ali naj se napravijo omejitve zlasti z ozirom na: a) poklicni izvor delovne nesposobnosti, b) na dobo članstva c) na dobo delovne nesposobnosti, d) na bivanje zavarovanca izven sedeža zavarovanja? Ali ste morda za druge omejitve?

4. vprašanje:

Ali naj se izplačuje podpora za vse enako ali po zaslužku?

5. vprašanje:

Kako dolgo naj prejema podporo v bolezni oni, ki po preteklu te dobe ne more računati na državno invalidno zavarovanje?

6. vprašanje:

Ali naj se da v slučaju smrti zavarovanca njegovim najbližjim družinskim članom posmrtnina?

7. in 8. vprašanje:

Ali naj se zavarovancu v slučaju potrebe nudi popolna podpora z zdravnikom in zdravili?

Kako dolgo naj uživajo to pomoč oni, ki potem ne morejo računati na državno invalidino?

9. vprašanje:

Ali naj se preko pravil nudi zavarovanec pomoč zlasti z oskrbo v zdraviliškem domu ali letovišču; kaj mislite o tem, pod kakimi pogoji se da napraviti zavarovanec novo zavobje? Ali ste še za kako drugo izredno pomoč?

10. vprašanje:

Ali naj se nudi zdravniška pomoč z zdravili družinskim članom zavarovanca?

11. vprašanje:

Ali naj se pri organizaciji bolniškega zavarovanja da prednost raz-

delitvi po poklicih ali po teritorialno (po okrajih, pokrajinah)? Ali naj se zdravniška služba razdeli teritorialno?

12. vprašanje:

Ali morajo nosilci (uradi) zavarovanja imeti gotovo število članstva? Ali naj se zavarovanje uredi po kakem drugem sistemu?

13. vprašanje:

Ali naj se popolnoma ali vsaj večinsko prepusti upravo zavarovanja zavarovancem odnosno njihovim zastopnikom?

14. vprašanje:

Kako naj se porazdele stroški zavarovanja na a) zavarovance, b) njihove delodajalce, c) državo?

15. vprašanje:

Ali naj se za pravilno poslovanje bolniškega zavarovanja in hitro ter brezplačno reševanje nastalih sporov sestavijo posebna razsodisča s predsedniki iz vrst lajikov?

Kakor vsakdo vidi, stavljaj MUD vprašanja, ki živo zadevajo vse delavstvo in ki so tudi pri nas predmet vsakdanjih debat in prepirov.

Zločin bi napravil nad samim seboj, ako se ne bi prav živo posvetili tem vprašanjem; ako že ne bi mogli zboljšati današnjega zavarovanja, je predvsem dolžnost vseh delavcev, da preprečijo vsako poslabšanje zavarovanja.

Molk vlade SHS je sumljiv? Ali misli vlada s tem molkom na nove izpremembe zavarovanja v škodo delavstva? Naj bo karkoli, o tem smo lahko prepričani, da beograjska gospoda nima smisla za moderne socialne probleme.

Avstrijski sodrugi so že na vsa gornja vprašanja dali točne odgovore, ki odgovarjajo avstrijskim razmeram.

Pozivamo vse sodruge, da se na ta vprašanja oglose s svojimi odgovori v našem listu, da bomo pod enotnim duhovnim vodstvom razgibali delavske množice, katerih življenje zadevajo ti problemi.

Spomenica tobačnih delavcev in delavk v Ljubljani.

Delavstvo tobačne tovar. v Ljubljani je poslalo spodaj sledečo spomenico vladni. Naša Strokovna komisija in njen klub sta ukrenila vse korake, da se zahteve tobačnega delavstva upoštevajo in izvedejo. Tobačno delavstvo se je demonstrativnem sprevodu podalo pred vladno palačo v Ljubljani in vložilo pri vel. županu po zastopnikih svoje strokovne organizacije in po s. Sedeju svoje zahteve, ki se glase:

»Pred vojno so bile plače delavstva tobačne tovarne v Ljubljani še dokaj ugodne in so dohodki gotovega dela delavstva dosegli višino izdatkov za minimalne živiljenjske potrebsčine, en del pa že takrat te višine ni dosegel, kar občuti posebno sedaj po vojni dobi, ko so dohodki vsega delavstva v tobačni tovarni ostali daleč pod eksistenčnim minimumom.

Da Vam bo položaj tobačnega delavstva v Ljubljani jasen, in, da vidite razliko med dohodki (plačami) in najnujnimi izdatki, ter razliko med cenami pred vojno in po vojni, Vam priлагamo tozadovno razgledne tabele, ki temeljijo na objektivnih in resničnih statističnih podatkih, ter razmerju (relaciji) predvojne zlate krone in sedanjem dinarjem: 1 K = 14 Din.

Z ozirom na navedena dejstva je nujno potrebno, da se plača tobačnega delavstva v Ljubljani pravično regulirajo v smislu naših priloženih tabel, tako, da bodo dosegle višino minimalne potrošnje. Zato prosimo, da se v finančnem odseku pri sestavljanju predloga za novi državni proračun za leto 1927/28 in v plenumu postopa tako, da se v novi proračun vnese temu reguliranju oziroma povišanju plač potrebno višjo postavko za plače monopolskega delavstva.

Delovni čas v vseh podjetjih znaša 8 ur; plače se gibljejo od 17—40 Din pri ženskah, pri moških od 25—40 Din, pri kvalificiranih od 30—45 Din. Iz tega je razvidno, da so plače v ostalih manjših podjetjih v državi višje nego v Ljubljani.

Ta zahteva je utemeljena tudi s tem, ker stojimo pred novim povišanjem stanarine v smislu podaljšanja stanovanjskega zakona z ozirom na novi davek, ki se nam odtegne od zasluga na osnovni čl. 177/5 finančnega zakona za proračunsko leto 1926/27.

Kar se tiče davka, na ročno delo,

zahteva tobačno delavstvo, da se isti z novim finančnim zakonom ukinе, ker je krivica, da mora delavstvo, ki prejema tako nizke plače od svoje države in ki plačuje že itak visoke indirektne davke, plačevati še davek državi v taki višini od svojega zasluga. Ta zahteva je utemeljena tudi s tem, da dobiva država ravno iz producije tega delavstva ogromne dobitke.

Dalje predlaga tobačno delavstvo, da se pravilnik o delu v tvornicah tobaka izpremeni in zboljša v smislu predlogov, ki jih je poslalo delavstvo potom Delavskih zbornic Upravi monopolja že prej in potem, ko je bil ta krivični pravilnik uveljavljen s 15. junijem tl. Pripomimo, da ta pravilnik odpravlja mnogo starih pravic, kakor n. pr. o pridobivanju stalnosti, ki so jo uživali tobačni delavci na podlagi starega avstrijskega pravilnika že dolgo let.

Končno prosi delavstvo, da izda Uprava monopolja pravilnik, s katerim se bo končno pravično uredil plačilni sistem, dokladne stalnosti in pokojnine monopoljskega delavstva, kajti z 200 Din mesečno danes ni mogoče nikomur živeti. Zahtevamo, da se pokojnine urede in povisajo v smislu relacije med predvojno zlatu krono in današnjim dinarjem 1 K = 14 Din. Najvišja službena doba za pokojnino naj ne presega 30 let, ker delo v tobačnih tovarnah je zelo nezdravo.

Da bo vsakdo videl upravičenost zahtev tobačnih delavcev, objavljamo seznam predvojnih plač delavcev in delavk tobačne tovarne v Ljubljani leta 1914.

Profesionalisti: najvišja dnevna plača 3.60 K, najvišja 7.12 K; moški delavci: najvišja dnevna plača 3.04 K, najvišja 4.80 K; ženske: najvišja dnevna plača 2.56 K, najvišja 3.60 K.

Iz osnovne najvišje plače se je zvišala meza z upoštevijo delavca oz. delavke na sistemizirano mesto in pa z vsakoletno starostno doklado, tako da je dosegel (doseglj) s polnimi 35. leti najvišjo predvideno mezo. Ti prejemki, ki jih je dobil vsak delavec oz. delavka, so se pa znižali še za 42 h, (vin.) oziroma najvišje 1.18 K, torej dnevno manj 7 h ozirom 19.66 K. Resnični prejemki profesionistov od 3.50 K do 6.92 66/100 K, moških delavcev od 2.95 40/100 K do 4.66 K, ženske od 2.49 do 3.50 K dnevno.

Mesečno je zaslužil: profesionalist: najvišje 91 K, najvišje 180 K; navadni delavec: najvišje 79.04 K, najvišje 124.80 K; ženske delavke: najvišje 66.56 K, najvišje 93.60 K.

Letno: profesionalist najvišje 1092 K, najvišje 2160 K; navadni delavec: najvišje 948.48 K, najvišje 1497.60 K; ženske delavke: najvišje 798.72 K, najvišje 1124.20 K.

Za neposredni nadzor o izvrševanju zakonov, uredb, pravilnikov in ministrskih naredb, ki se tičejo delavske socialne in živiljenjske zaščite v onih industrijskih, obrtnih, trgovskih in prometnih obratih, bodisi da so privatna, bodisi da pripadajo državi, okrožjem, občinam itd., kjer so zaposleni civilni delavci, se osnavlja pri ministrstvu za socialno politiko inšpekcija dela. Pristojnost inšpekcije dela se razprostira na vso kraljevino SHS.

Clen 2. govorjo o posebnih ustanovah za nadzorovanje privatnih in državnih železnic ter uradnikov; za delavstvo, zapošljeno v industriji in obrti ter za osobe v trgovinah torej ne prihaja v poštov.

Clen 3. Inšpekcija dela se deli: a) na osrednjo inšpekcijo dela; b) na oblastne inšpekcije dela in c) na specialne inšpekcije dela.

II. poglavje določuje delokrog osrednje inšpekcije dela, to je instance, ki je nad oblastnimi inšpekcijami dela in se zadrži člen 4. glasi:

Osrednja inšpekcija dela je poseben oddelek ministrstva za socialno politiko ter se deli na potrebno število odsekov.

Osrednji inšpektor dela načeljuje osrednji inšpektor dela v času ministrskega načelnika.

Osrednji inšpektor dela je referent ministrstva za socialno politiko o izvajaju zakonov, uredb, naredb in pravilnikov,

Seznam plač tobačnega delavstva 1. sept. 1926 v Ljubljani.

Profesionalisti: najvišja dnevna plača: temeljna plača 00.90, oseb. doklade 37.62, skupno 38.52 Din; najvišja temelj. plača 1.78, oseb. doklade 37.62, skupno 39.40 Din.

Moški delavci: najvišja dnevna plača: temelj. plača 00.76, oseb. doklade 30.38, skupaj 31.14 Din; najvišja temelj. plača 1.20, oseb. doklade 30.38, skupaj 31.58 Din.

Ženske delavke: najvišja dnevna plača: temelj. plača 00.64, oseb. doklade 27.26, skupaj 27.90 ali 28.90 Din; najvišja temelj. plača 00.90, oseb. doklade 27.26, skupaj 28.16 ali 29.16 Din.

Pri moških in ženskih delavcih (-kah) z nad eno letno službo je osebna doklada za 1 Din višja dnevno od zgoraj imenovanih vsot.

* Vsak moški dobi še za vsakega otroka pod 14 leti 3 Din dnevno. Vsak delavec

Vporaba živil za 5-člansko družino na mesec delavstva tobačne tovarne v Ljubljani.

Množina vporabe	Cena za enoto 1. 12. 1913	Skupni iznos 1. 12. 1913	1. 6. 1926	
			v kg	K Dín
Moka za pecivo	8	0.36	6.—	2.88 48.—
Moka za kuho	6	0.39	5.50	2.04 33.—
Krušna moka	35	0.33	4.75	11.55 166.25
Koruzna moka	6	0.25	4.—	1.50 24.—
Krompir	51	0.06	1.25	3.06 63.75
Fižol	6.3	0.36	4.—	2.27 26.20
Kaša	1.2	0.32	6.—	0.38 7.20
Riž	2.1	0.44	9.—	0.92 18.90
Olje	1.1	1.50	20.—	1.50 20.—
Mast	3.9	2.00	26.—	7.80 101.40
Mleko	45.1	0.20	3.—	9.— 135.—
Meso	3.5	1.80	18.—	6.30 63.—
Sladkor	5.8	0.88	15.—	5.10 87.—
Kis	2.5	0.24	4.—	0.60 8.50
Sol	2	0.24	4.50	0.48 9.—
Kava	0.40	2.72	64.—	1.90 25.60
Kavina primes	2	0.96	21.50	1.92 43.—
Zelenjava in drugo, kvas, razne dišave				4.50 58.50
Skupaj			63.70	937.30

Ako vpoštevamo eksistenčni minimum porabe živil po predvojnih cenah in cenah leta 1926 znaša po ugotovljenem valutnem razmerju 1 K = 14 Din, vrednost zgoraj imenovanih predmetov pred vojno 63.70 K, po vojni pa 897.80 Din mesečno. Faktično pa znašajo po vojni 937.30 Din, torej se je moral skrčiti poraba živil za 45.50 Din.

Druge potrebsčine, ki spadajo k preživljjanju 5-članske družine:

Predmet:	Množina predmetov	Cene za enoto 1913	Skupni iznos 1913 1926	
			K	Din
Stanovanje:	soba, kuhinja, pritikline	120.—	1400.—	120.— 1400.—
		50.—	1500.—	90.— 2400.—
Vrhna obl. moška	2	40.—</		

Celotni pregled letne potrošnje iz letnega zasluka leta 1913 za 5-člansko družino...			
Zasluk	Potrošnja	Zasluk	Potrošnja Opom.
Opravilo	1913	1926	1913
Profesionist	1092	1481.40	15.198.76
"	2160	1481.40	16.576.76
Moški delavec	984.98	1481.40	10.599.42
"	1497.60	1481.40	10.738.02
Ženska delavka	798.72		8.778.50
"	1123.20		9.185.40
Pri ženskah je potrošnja nižja, ker so same ali žive z možem, izjema so vdove.			

Zgornja tabela kaže razliko takole.

	Preostanek	Primanjkljaj	Preostanek	Primanjkljaj
Opravilo	1913 K	1913 K	1926 Din	1926 Din
Profesionist		389.40		9919.84
"	678.60			8541.84
Moški delavec		499.92		4519.38
"	16.20			4380.58

Ako vzamemo za podlago predvojni zasluk 6 K dnevno in primerjamo hrano z današnjim kurzom dinarja na eni strani in živiljske potrebščine na drugi strani = 1 K 14 Din = 84.— Din dnevno.

Torej letno 26.460.000 Din, potrošnja za eksistenco 25.118.60 Din, znaša preostanek 1.341.40 Din, kar je pri zgoraj navedeni minimalni potrošnji mnogo premalo za eventuelne nepredvidene večje izdatke.

Kakor že rečeno, stojé naše strokovne organizacije ramo ob rami s tobačnimi delavci. Centralno tajništvo Delavskih zbornic bo pri vladu v Beogradu storilo vse, kar je v njegovi moći.

Tobačni delavci, katerih delodajalec je država, ob tej priliki bridko občutijo, da v beograjskem parlamentu ni nobenega delavskega po-

slanca, ki bi se iskreno zavzel za njihove zahteve. Iz tega lahko izprevidi delavstvo, kako potrebova je za proletariat ne samo strokovna, ampak tudi politična enotnost. Le pri popolni enotnosti bo doseglo delavstvo to, kar mu prípada.

Zivela proletarska razredna enotnost in solidarnost.

Enoten delavski nastop pri volitvah v oblastno skupščino.

Naše združene strokovne zveze so zaščitnice interesov vsega delavstva. Pri tem se globoko zavdejajo, da je najboljša obramba delavstva — njegova bojevna enotnost. Po tem merilu presojamo prijatelje in sovražnike delavstva: kdor nasprotuje proletarski enotnosti, je nasprotnik delavskega razreda in s tem tudi nasprotnik enotnih strokovnih organizacij.

Mi smo opozorili vse proletarske politične skupine, naj pri oblastnih volitvah podredijo svoje ozke frakcijske interese splošnim delavskim interesom, naj gledajo na to, da pridejo te skupščine izvoljeni poslanci delavskega razreda. Socialistična stranka in skupina »Zedinjenje« sta to brez oklevanja napravili. Skupina »Enotnost« (bivši komunisti) se je potem tudi priključila enotni akciji. Vse tri skupine pozdravljamo, da so razumele potrebe časa. »Enotnosti« nasvetujejo le to, naj v svojem listu počake, da je iskreno za enotnost delavstva radi delavskih interesov in da ne misli pri tem na blatenje svojih zavetnikov sredi akcije.

Vse te tri skupine so povsod se stavile enotne delavske liste. Vodstvo »Naprejeve« oziroma Bernotove frakcije se je izreklo svoj čas proti enotnim strokovnim organizacijam in tudi sedaj se je izreklo proti enotni delavski listi. V večini krajev pa pristaši niso hoteli iti za

razbijaškim vodstvom, temveč so se tudi izrekli za enotno listo. S tem razkolništvo se je Bernotovsko vodstvo samo proglašilo za nasprotnika delavstva, je presekalo vse vezi z delavstvom, ki nima danes pri Bernotovcih ničesar več iskat.

S to enotno politično akcijo smo se približali splošnemu ozdravljenju in utrjenju delavskega političnega gibanja, kar bo ugodno vplivalo tudi na razvoj strokovnih organizacij. — Tako kot so lansko leto strokovne organizacije z enotno listo doobile 30.000 glasov in osvojile Delavsko zbornico za delavce, t. ko smo preprčani, da bodo danes za združeno delavsko listo oddani desetisoči glasov izvolili častno število delavskih poslancev. Sam volilni izid še ne pomenja nobene resnične zmage. Toda po volilnem uspehu se bo nujno ojačila politična akcija proletariata.

Vse delavske struje, zbrane v Združeni Delavski Strokovni Zvezi nastopajo torej v tej velevažni akciji sporazumno in enotno po načelu proletarske demokracije.

Zato z veseljem pozivljamo vse naše člane in pristaše,

da oznanijo delavcem po vseh tovarnah, da so časi razbijanja in razkolov minuli,

da gre proletariat tudi politično skupno v boj

in da mora vsak proletarec voliti Združeno delavsko listo.

Uvede zopet čisti 8urni delovnik, kateri delovni čas je že v veljavni v vseh sodnih državah. S tem bi bilo pomagano podjetju in tudi delavstvu in bili potem tudi v stanu uspešnejše konkurirati z inozemstvom, kjer je storitev posameznega delavca, veliko večja, kot je to pri nas slučaj.

Na to pismo TPD se čutin dolžnega, da v imenu članstva ZRJ in v interesu rudarskega delavstva, zaposlenega pri TPD, odgovorim sledenje:

1. Res je, da ZRJ trenutno ne obsegata v svojem ustavu večine tega delavstva. A res je tudi, da je ZRJ edina legalna razredna zastopnica delavskih interesov in ima kot tako v svojem svojstvu pravo do zastopanja gospodarskih in socialno-političnih interesov vsega delavstva, ne glede na nacionalno ali versko pridost.

2. Ni res, kar trdi TPD, da za povišanje delavskih mezd ni nobenega povod. Res je, da je TPD s prvim aprilom t. l. znižala delavskie mezde za povprečno 21 odstotkov vzeto z II. kategorije in vsteviši 6 družinskih članov.

Sedaj pa poglejmo, kako je s cenami živiljskih potrebščin. T. P. D. je pri mezdni razpravi dne 26. avgusta 1922 prisnila na sledenje mesečno količino živiljskih potrebščin, na podlagi katere bi se v bodoče imele regulirati delavske mezde: 6 kg bele moke; 9 kg krušne muke; 3 kg koruznega zdroba; 1 in pol kg sladkorja; 2 kg soli; 1 in tričetrt kg masti; 60 kg krompirja; 6 kg mesa; 2 kg fižola; 1 kg ješprena; pol litra olja; 1 liter petroleja pol kg mila; približno enkrat toliko znaša vrednost količine za nabavo obleke mesečno. Ako sedaj ugotovimo razmerje med cenami živiljskih potrebščin, ki so zgoraj navedene, s 15. decembrom 1925 in med 15. dec. 1926 po prajnih cenah Spl. konz. društva »Posavje« v Zagorju, pride domo do ugotovitve, da so se cene zgorej označeni količini zvišale.

Slavnemu naslovu je sigurno znano, da smo preživel veliko krizo v odjemu in da smo kljub temu, da se je situacija obrnila na bolje, še vedno v zaostanku s približno 130.000 tonami napram enakemu razdobju lanskega leta. Zelo kratka konjunktura radi angleške stavke pojavljuje v bomo predvidno moralni v najkrajšem času zopet misliti na redukcijo naših obratov.

Iz predstoječih razlogov o kakem povišanju delavskih mezd ne more biti govora. Delavstvo bi imelo priliko zaslužiti znatno več, če bi privolilo, da se

za 11 odstotkov napram lanskemu letu. Z uvedbo dvotretjinskega plačila za smodnik pri akordantih, tudi ti niso na boljšem pri svojih akordnih postavkah, vkljub njihovemu 20odstotnemu zvišanju, kar dokazuje sledeči primer: Delavec, ki dela na glini (legend), je imel pred 1. marcem t. l. od 1 m proge 176 Din. Za 1 m pa porabi različno od trdine 5 kg smodnika. Pred 1. aprili je plačal za ta smodnik 0.70 D., po 1. aprili pa je dobil na akordno postavko 176 D + 20 odstotkov = 211.80 D., a smodnik se zaračuna 200 Din za 5 kg. Od tega plača družba eno tretjino in delavec dve tretjini nabavne cene. To znači da plača družba za 1 m izgostovljene proge 66.66 Din, a delavec pa 133.32 Din. Znaša razlika med prejšnjo akordno postavko pri 1 m 176 Din + 20 odstotkov = 211.20 Din — 122.32 Din = 77.88 Din, kar je faktično akordna postavka za 1 m. Tako izgleda zadeva akordantov.

Tukaj je sedaj jasno dokazano, da je bilo delavstvo pri T. P. D. v tekočem letu oškodovano na svojih zasluzkih za 21 odstotkov, a z naraščajočo draginjo pa še za 11 odstotkov. Skupno torej 32 odstotkov. Pri tem pa še ni v poštev vzeta izguba na zasluku od 1. aprila t. l. pa do 1. avgusta t. l., ko je delavstvo delalo samo povprečno 16 štihov mesečno, kar je imelo za posledico ogromno zadolžitev rudarjev pri trgovcih. Sedaj pa vzemimo slučaj rudarja-kopača s petčlansko družino, ki dela na gospodski dnini in zasluku dnevno 40 Din, pa se mu od tega še odvije za soc. zavarovanje in drugo 5.40 Din dnevno — mu ostane faktično zasluko 34.60 Din za preživljvanje samega sebe in svoje družine. In takim zaslukom pravi TPD, da so najboljši v državi. O, ironija!

TPD se v svojem odgovoru sklicuje na padanje produkcije v tekočem letu. Ta trditev TPD ne drži: 1. Z reduciranjem štihov tudi ona ni imela onih proizvajalnih stroškov, kot bi jih imela v normalnem položaju. 2. Ona ne pove tega, kar uradna statistika dokazuje, da padanje produkcije v mesecu oktobru t. l. znaša samo še 5.4 odstot. napram oktobru meseca lanskega leta. In da je TPD v tekočem letu zmanjšala stalež svojega delavstva za nad 2300! Prej bi se moralo povediti, da je njen delavstvo vsled znižanja njegovih mezdni prejemkov bilo prisiljeno dvigniti svojo storitev v maksimum, na 25 odstotkov!

Kar se pa njeni trditve glede delavne čase pri inozemskih rudnikih tiče, moramo vladivo prosi, da se nam pove, za katero kulturno državo v Evropi ta trditev velja.

O manjši produkciji našega rudarja napram inozemskemu pa je bolje, da se ne govor. Ogledali bi si rajši tehnične opreme in naprave tujih rudnikov in iste primerjali s svojimi; potem bi se koj videlo, v čem je težava. Zakaj z golimi rokami se ne dajo skale trgati, pa čeprav so to roke slovenskih, za delo še predivnih rudarjev.

Da bo mera ozkorčnosti popolna, je bil izdan na delavstvo še sledeči razglas: Delavstvo se opozarija, da se bo s 1. januarjem 1927 zopet odpustilo nekaj onih delavcev, ki bi na kraju (Ort) lahko dali 10—15 vožičkov, a jih dajo sedaj samo 8—10 vožičkov. Vse vdrževalne vnaselbe (partije), ki ne bodo npravile dovoljne storitve, se bo reduciralo s 1. jan. 1927. — Razglašeno 14. decembra.

Tako, uboga rudarska para: ti samo delaj in garaj, nimaš pa pravice do poštnega življenja kot plačilo za svoje delo. Ako sedaj tisoči in tisoči nedolžnih bitij v rudarskih družinalih strada in hodijo bosi in raztrgani, to TPD nič ne tiče; njej gre samo za dobiček. Ali pa bo naš delavski živelj umirati, ko s svojim delom vzdržuje temelje te države?

Delavstvo, zgani se!
Rudar, organiziraj se!

Lesni delavci, pozor!

Okrožni urad je ugotovil, da nekateri delodajalci posebno oni, pri katerih so delavci zaposleni le kraški čas, kakor n. pr. pri sekjanju lesa v gozdovih, nakladanju lesa itd., sklepajo s svojimi uslužbenimi pogodbami, v katerih delavci pristajajo na to, da se jih ne zavaruje in da se s tem odpovejo vsem zakonitim dajatvam po ZZD. Take pogodbe pa so po § 39. ZZD nezakonite in zadene delodajalca, ki sklene tako pogodbo kazen po § 197. ZZD do 5000 Din. Na drugi strani pa trpijo največjo škodo oboleni oziroma ponesrečeni delavci takih podjetij, ker se morajo zdraviti na lastne stroške. Kadar pa se taki delavci prijavijo za dajatve pri okrožnem uradu, jim jih okrožni urad tudi v nujnih slučajih ne more takoj priznati, ampak mora predvsem uvesti potrebne poizvedbe glede pravega dejanskega stanu, višine zasluka itd. Tudi igra dobra članstva za priznanje posameznih podpor veliko vlogo, n. pr. ob porodu, za podaljšanje zdravljenja preko minimalne podporne dobe in za dovoljevanje drugih specjalnih dajatev. Podjetniki v slučaju takih sporov zadržujejo zasluk, češ, da bodo od tega odtegnili morebitne kazni, naknadne premije itd.

Domači pregled.

Nova uredba o odpiranju in zapiranju trgovin. Nov atentat na 8urnik.

Minister za trgovino in industrijo je pripravil uredbo o odpiranju in zapiranju trgovin in obrtnih delavnic.

Po tej uredbi bodo smele biti trgovine in obrtne delavnice razen v izjemnih slučajih, ki so posebej navedeni, odprte največ 10 ur na dan.

VSE

gospodinje, katere do sedaj še ne kupujejo prvovrstnega pridatka h kavi, naše domače **Kolinske cikorije.**

PROSIMO,

da s polnim zaupanjem povsod zahtevajo **Kolinsko cikorijo** in gotovo bodo zadovoljne. - Pri nakupovanju

PAZITE,

da dobite pravo našo **Kolinsko cikorijo**, katero iz najboljših snovi z novimi modernimi stroji izdelujejo izvezbani domačini in ki zato zasluži, da se vporablja v vsaki delavski rodbini.

Veliki župani, oziroma uprave mest morejo določiti krajevni poslovni čas, ako se za to izjavijo strokovne organizacije.

V bankah in sličnih podjetjih more trajati poslovni čas največ 8 ur na dan.

Pomožno osobje more biti v trgovinah in obrtnih delavnicah zaposleno samo v času, v katerem sme

Pašića ni več med živimi.

Umrl je Pašić, ki ga po pravici imenujejo srbskega Bismarcka. Umrl je sredi boja s kamarilo. V svoji politiki je napravil usodo napako, da se je zvezal z onimi, ki v odločilnih momentih ponizno klecenejo pred absolutizmom.

Delavski razred je edini dosledni borce za demokracijo in napredek. Mesto da bi se zvezal s tem razredom, je bil njegov najhujši sovražnik.

Vložene združene delavske liste za oblastne skupštine.**Ljubljanska oblast:****Ljubljana mesto:**

Naša Zveza Delovnega Ljudstva ima 1. skrinjico s sledeč. kandidati:

Kandidati: Alojzij Sedej, zasebni uradnik; Leopold Ogrin, ključavnica; Ivan Mlinar, zasebni uradnik; Ladislav Šlesar, mizar; Teodor Mravlje, vlakovodja. — **Namestniki:** Ivan Vuk, zasebni uradnik; Ivan Marjašič, kurjač; Jakob Osterman, mizar; Ant. Sušteršič, mizar; Vinko Vrankar, livar.

Predstavnik te liste za glavni volilni odbor je dr. Celestin Jelenc, odvetnik v Ljubljani, njegov namestnik pa Ivan Vuk.

Ljubljanska okolica (3. skrinjica):

Kandidati: Terškan Aleksander, železničar, Moste; dr. Milan Lemež, odvetnik, Ljubljana; Petrovič Jurij, mizar in župan, Vič; Kusold Alojz, kovinar, Moste; Erjavec Alojz, mizar, Črnuče; Štrukelj Franc, gostilničar, Gamelje - St. Vid; Klemenc, čuvaj, Zalog. — **Namestniki:** Vrhovc Franc, zidar, Ljubljana; Podbršček Karl, živil. delavec, Štepanja vas; Zorman Andrej, kmet, Mala vas - Ježica; Bojt Franc, zidar, Moste; Pike Matevž, kmet, Brezovica; Traven, mizar, Gamelje; Oven, pečar, Dobrova.

Laško (3. skrinjica):

Prvi kandidat: Sitar, župan v Trbovljah; drugi: Vinko Grabner, ruder.

Litija (4. skrinjica):

Nosilec liste je s. dr. Milan Lemež, odvetnik v Ljubljani.

Radovljica (4. skrinjica):

Kandidati: Ivan Mulej, delavec, Jesenice-Sava; Ivan Arik, progovni delavec, Kranjska gora; Franc Dolničar, tovarniški delavec, Koroška Bela. — **Namestniki:** Josip Ažman, delavec in posestnik, Nomenj; Ant. Dežman, delavec, Lesce; Jurij Jeran, delavec, Javornik. — Predstavnik te liste je Franc Mohorič, delavec, Javornik; njegov namestnik pa Vinko Ambrožič, delavec, Jesenice.

Kamnik:

Kandidati: Alojz Bešter, ključavnica, Kamnik-Perovo; Franc Ručigaj, ključavnica, Menges; Valentin Stebe, delavec, Vir. — **Namestniki:** Rudolf Puncer, ključav., Kamnik-Perovo; Fr. Dornik, delavec, Menges; Lovro Simoni, delavec, Želodnik. — Predstavnik te liste je Al. Bešter, njegov namestnik pa Alojz Čebul, ključavnica, Kamnik.

Kranj (4. skrinjica):

Kandidati: Kosmač Ivan, delavec v Tržiču; Mlinar Ignacij, delavec v Bistrici; Košir Ivan, delavec, Šenčur; Mlakar Janko, delavec, Šenčur; Štefe Franc, delavec, Mlaka pri Predoslah. — **Namestniki:** Svetelj Jože, ključavnica, Šenčur; Krištofek Prokop, delavec, Bistrica; Cvirk Lovro, delavec, Sv. Ana; Mežek Jak., čevljlar, Tržič; Kopač Josip, uradnik, Ljubljana. — Predstavnik te liste je Ivan Kosmač, namestnik pa Janko Mlakar.

Logatec (3. skrinjica):

Kandidati: Josip Zupančič, čevljlar, mojster, Dol. Logatec; Ivan Jerina, železničar, Dol. Logatec; Iv. Žigon, železn. čuvaj, Dol. Logatec. — **Namestniki:** Štefan Samsa, železniški čuvaj, Dol. Logatec; Teodor Mravlje, vlakovodja, Ljubljana; Alojzij Sedej, zaseb. uradnik, Ljubljana. — Predstavnik te liste je Josip Zupančič, njegov namestnik pa Jakob Gosa, Dol. Logatec.

Novo mesto:

Nosilec liste je F. Mikec, železničar v Ljubljani. Na tej listi so tudi člani Narodno-socialistične stranke.

Kočevje:

Za ta srez je nosilec naše liste s. Kopač Jožef, pisar, ravnatelj Delavske zbornice.

V imenu Z. D. S. Z. izdaja in urejuje Ciril Štukelj v Ljubljani. — Tisk Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru. — Za tiskarno odgovarja Albin Hrovatin.

Črnometelj:

Tu je nosilec naše liste s. Franc Stubler, posestnik (kmet).

Krško:

Za ta srez je nosilec naše liste s. Ivan Bizjak, čevljlar v Krškem.

Brežice:

Kandidati: Šetinc Jože, posestnik, Brežice; Petretič Ludvik, strojnik, Senovo-Rajhenburg; Klinar Fr. kurjač, Sevnica.

Mariborska oblast:**Maribor mesto (1. skrinjica):**

Kandidati: Grčar Viktor, učitelj; Krajinik Ivan, železničar; Favaj Ivan, profesor. — **Namestniki:** Bahun Andrej, železničar; Dvoršak Ivan, mizar; Korbin Franc, železn. kurjač, Sevnica.

Maribor, desni breg (2. skrinjica):

Kandidati: Petejan Josip, uradnik, Maribor; Čanžek Andrej, žel. del., Maribor; Cerk Josip, posest. v Rušah; Brenčič Leopold, žel. del. v Studencih; Zalokar Jože, župan v Sv. Miklavžu n. Dr. p. — **Namestniki:** Stropnik France, žel. na Teznu; Zupanc Josip, žel. del. v Studencih; Jerneušek Miha, upognjač v Luščki vasi pri Poljčanah; Krepek Karol, pos. na Pobrežju; Vigec Fr., delavec v Rušah.

Maribor, levi breg (3. skrinjica):

Kandidati: Bahun Andrej, žel. v Mariboru; Fras Matija, polir, Krčevina; Majhen Andrej, nadkretnik v Krčevini; Strnad Maks, zidar na Janževi gori; Smasek Fr., nadsp. v Mariboru. — **Namestniki:** Majer Ivan, tesar v Mariboru; Petan Dominik, zidar na Boču; Ziegler Matovž, zidar v Gereči vasi; Jurak Matija, kovač v Mariboru; Lörger Simon, nadsprev. v Mariboru.

Ptuji (2. skrinjica):

Kandidati: Šegula Ivan, mizar v Ptuju; Spolenak Ivan, posestnik na Bregu pri Ptuju; Pečuh Franc, kleparski mojster v Ormožu; Kmetec Franc, posest. v Grajeni; Žumer Franc, posest. na Rošnji; Topolovec Vincenc, kovač v Zakelju; Belšak Franc, krojač v Sv. Lovrencu-Juršinci. — **Namestniki:** Gabrijel Franc, uradnik v Ptuju; Tkalec Stefan, usnjari na Bregu p. Pt.; Kristančič Ivan, krojački mojster v Ptuju; Rojs Alojz, posestnik v Grajeni; Zupančič Martin, posest. v Zlatoličju; Copak Julij, posestnik v Sedlašku; Kranjc Franc.

Celje mesto (2. skrinjica):

Kandidat: Koren Franc, pekov. mojster, Celje. — **Namestnik:** Šmigovec Viktor, uradnik v Celju.

Srez celjski (3. skrinjica):

Kandidati: Hrastnik Valentin, tovar. del. v Sp. Hudinji; Plankar Martin, strojnik v Gaberjah; Košak Franc, ruder v Megojnicah; Šmrec Anton, delavec v Sp. Hudinji; Lešnik Karol, posest. v Vojniku okolica. — **Namestniki:** Šmrec Ivan, čevljlar v Gaberjih; Tratar Franc, ruder v Zabukovci; Freitag Vincenc, delavec v Gaberjih; Poteš Jože, tov. del. v Storah; Essich Karol, žel. vpokoj. v Št. Jurju ob d. ž.; Holcinger Anton, kovač v Gaberjih.

Srez gornjografski (2. skrinjica):

Kandidata: Kranjc Ivan, krojač v Gornjem Gradu; Natlačen Ivan, usnjari v Ljubnem. — **Namestnika:** Sesjak Maks, mizar v Ljubnem; Krebs Jože, delavec v Gornjem Gradu.

Srez konjiški (3. skrinjica):

Kandidati: Berdnik France, kovač v Žrečah; Flor Anton, mizar v Čadramu; Leskovar Maks, kovač v Oplotnici. — **Namestniki:** Sajovic Filip, kovač, Sp. Žreče; Pajnik Konrad, brusač v Žrečah; Jekl Karol, piv. delavec v Mariboru.

Srez slovenjografski (2. skrinjica):

Kandidati: Moderndorfer Vinko, učitelj v Mežici; Koradej Anton, sedlar v Šoštanju; Polanc Jos., ruder v Lipiskem griču. — **Namestniki:** Kranjc Franc, mal. posestnik v Št. Iiju pod Turjakom; Rauter Ferdo, uradnik v Slovenjgradcu; Lekš Jože, ruder v Velenju.

Naše organizacije.**Delavski žepni koledar**

je bil razposlan te dni vsem organizacijam v kolikor ga niso sprejele že v mesecu novembru t. l. Zaupnike opozarjam na sle-

»DELAVEC.«**Enričo****Splošno priljubljen****kavni nadomestek****okusen i cenjen.****Dobiva se v vseh**

dobro asortiranih

kolonialnih trgovinah.**Usnjari.**

Občni zbor podružnice Osrednjega društva usnjarijev in čevljarjev v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, dne 9. januarja 1927 ob pol 9. uri dopoldne v restavraciji »Pri Lozarju« v Rožni ulici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika ter kontrole. 2. Volitev novega odbora podružnice. 3. Bodoče naloge. Dolžnost vsakega čevljarja in usnjarija je, da se zanesljivo udeleži tega občnega zbora. Odbor.

Objave in prireditve.

Ekspozitura Delavske zbornice v Mariboru se je preselila iz svojih dosedanjih prostorov v poslopje Okrožnega urada na Rotovškem trgu. Za stranke je tajništvo na razpolago dnevno od 15 do 18. ure. Pozivamo vse delavske organizacije in organizacije nameščencev, da se v slučaju sporočil meždnih gibanj, kakor tudi v slučajih slabega ravnanja z delavci in nameščenci obračajo vedno na ekspozituro Delavske zbornice. Tajništvo vodi bivši strokovni tajnik s. Čeh. V nujnih slučajih se lahko zglede stranke tudi dopolnijo pri šefu Borstera.

Nova čitalnica v Mariboru. Delavska zbornica, ekspozitura v Mariboru, je te dni otvorila novo čitalnico v svojih tajniških prostorih na Rotovškem trgu. V čitalnici so na razpolago slovenski, hrvaški, srbski in inozemski dnevniki in vse pomembnejše slovenske in inozemске socialno politične revije. Čitalnica je otvorena dnevno od 18. do 21. ure zvečer. Vstop je vsakomur prost. Priporočamo jo prav posebno vsem organiziranim delavcem in nameščencem, ki imajo sedaj priliko črpati svojo znanje iz teh važnih in potrebnih revij.

Osrednje društvo mizarjev in sorodnih strok v Ljubljani vabi na 23. silvestrovo veselico, ki se bo vršila v petek, dne 31. decembra 1926 v hotelu Tivoli (Švicarija). Svira tamburaški zbor »Svoboda« Vič-Glinice. Spored bo tako zanimiv; krasen srečolov, šaljiva pošta, alegorija itd. Po končanem sporedu ples. Začetek ob 19. uri (7. uri zvečer). Vstopina za osebo 7 Din. Otroci do 14. leta v spremstvu staršev prosti. Ker je čisti dobček namenjen skladu z onemogočimi člane ter vdove in sirote, vabi k obilni udeležbi veselični odbor. — Kdo se hoče na koncu starega in ob pričetku novega leta prav prijetno zabavati, naj se potrdi v Švicarijo. Med dobitki so krasni mizarski izdelki.

Udrženje delavskih rediteljev. Vljudno vabi vse prijatelje proletarske dece do božičnico, ki se bo vršila v nedeljo, dne 26. decembra t. l. ob 15. uri v hotelu »Tivoli« v Ljubljani. Na sporedu: Nagovor deci, recitacije dece in obdaritev dece, petje in godba.

Sodeluje Tamburaški zbor »Sloga« in Delavsko pevsko društvo »Cankar«. Spored se dobiva pred prireditvijo.

Izslejanje v Francijo. Borza dela v Celju razglasja sledeče: Francosko generalno društvo za emigracijo v Zagreb naznana, da je vsled nastale krize v francoski industriji in poljedelstvu prisiljeno obustaviti vsako pošiljanje delavcev v Francijo. Ko se bo v Franciji nastala kriza ublažila, se bo interesente pravočasno obvestilo.

Zahvalo izrekam rudarjem v Heleni za nabrani znesek Din 456.—, ki so mi ga podelili ob priliki povodnji, ki mi je prizadela občutno škodo. Iskrena zahvala vsem darovalcem! Neža Herzog, Črna pri Prevaljah.

Zahvala. Podpisani se tem potom najiskrenje zahvaljujem vsem sodružicom in sodružicam, zaposlenim pri tvrdki Freund v Mariboru za darovanom mi podporo v znesku Din 150.— Peter Lesnik, usnj. delavec.

Listnica uredništva. Uvodnik v današnji številki priobčimo po Beerovi nemški knjigi »Zgodovina socializma in socialnih bojev« od pradavne dobe do danes. Od Beera je doslej prevedeno v slovenščino delo »Karl Marks«, ki stane 20 Din.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

izvršuje vse bančne in finančne posle. Sprejema hranilne vloge ter jih najbolje obrestuje. Prodaja srečke državne razredne loterije.